

Lausunto valtionosuusjärjestelmän uudistamislunnonksesta

12/02.05/2014

KH § 72

Valtiovarainministeriö pyytää kunnilta lausuntoa valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta 4.4.2014 mennessä. Viite: Lausuntopyyntö VM064:01/2012/ 4.2.2014.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakennemuutosta. Tavoitteena on, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan vuoden 2015 alusta.

Oheisaineistona valtiovarainministeriön lausuntopyyntö (VM064:01/2012, 4.2.2014) liitteineen.

Valmistelija, talousjohtaja Tero Mäkelä 040 504 378.

Päätösehdotus

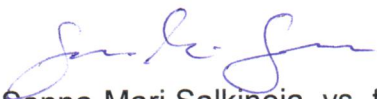
Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Hyväksyttiin.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta sekä säädetyllä tavalla edeltäpäin ilmoitettuna aikana 3.4.2014 nähtävillä olleesta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa virallisesti:

3.4.2014 Sanna-Mari Salkinoja, vs. toimistonhoitaja

Liitteet

Liite 1 Keuruun lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta / kh 31.3.2014 § 72

Jakelu

Valtiovarainministeriö

MUUTOKSENHAKUKIELTO
Kunnallisvalitus

Muutoksenhakukielto ja sen peruste	☒ Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta
	☐ Muu peruste, mikä

Liitetään otteeseen / päätökseen

Valtiovarainministeriö

LAUSUNTO VALTIONOSUUSUUDISTUKSESTA

Keuruun kaupunki esittää seuraavia muutoksia valmisteilla olevaan valtionosuusuudistukseen:

1. Verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta tulee poistaa ns. 80 %:n raja. Tämä "kannustuselementti" aiheuttaa sen, että alhaisen verotulon omaavien kuntien verotulot tasauksenkin jälkeen jäävät kauemmaksi maan keskiarvosta kuin korkeamman verotulojen kunnat. Maan alhaisimmat asukaskohtaiset laskennalliset verotulot ovat n. 55 % keskiarvosta. Tasauksen jälkeen ko. kunnan verotulot ovat n. 91 % keskiarvosta eli alemmat kuin nykyjärjestelmässä. Näin siitä huolimatta, että tasausraja nousee 100 %:iin. Yli keskiarvon yltävien kuntien tasausvähennystä tulisi puolestaan korottaa nyt ehdotetusta. Lausuntoluonnoksessa Keski-Suomen liiton maakuntahallitukselle esitetään rajan korottamista 85 prosenttiin.
2. Kiinteistövero tulee palauttaa täysimääräisenä tasauksen laskentatekijöihin. Kiinteistöveron poistamista tasauksen laskennasta on perusteltu hallitusohjelmassa olevalla maininnalla. Uudistusehdotuksessa on kuitenkin osa kiinteistöveroista palautettu laskentaan.
3. Menojen tasauksen painopisteen siirto vanhoista ikäluokista nuorempiin kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, joiden ikärakenne on keskimääräistä vanhempi.
4. Työpaikkaomavaraisuustekijä tulee poistaa valtionosuuksien laskentaperusteistä. Sen sisällyttäminen valtionosuusjärjestelmään ei ole perusteltua. Kyse ei ole olosuhdetekijöiden eikä missään tapauksessa tulojen tasauksesta, vaan päinvastoin. Työpaikkoja ja asukkaita menettävä kunta kärsii taloudellisesti verotulojen ja asukasmäärään sidottujen valtionosuuksien vähentymisen vuoksi nykyisinkin. Työpaikkaomavaraisuustekijä lisäisi entisestään kunnan taloudellisia menetyksiä. Tämän lisäksi kuntien välinen kilpailu työpaikoista muuttuisi nykyistä epäterveemmäksi, koska yrityksiä alettaisiin entistä pontevammin houkuttaa siirtymään naapurikunnista oman kunnan puolelle. Todennäköisenä keinona olisi toimitilojen tarjoaminen polkuhintaan, koska toimitilojen aiheuttamat tappiot tulisivat kompensoiduksi lisääntyneinä valtionosuuksina. Seurauksena tästä on se, että uusia toimitiloja rakennetaan ja olemassa olevia jää tyhjilleen. Tämä ei tuo todellista kasvua ja hyvinvointia. Puhumattakaan siitä, että se kaventaisi julkisen sektorin kestävyysvajetta.
5. Valtionosuusjärjestelmän tulee olla sellainen, että kunta, jonka tarvevakioidut menot kunnan olosuhteet huomioiden ovat maan keskimääräisellä tasolla, pystyy tuottamaan lakisääteiset palvelut maan keskimääräisellä tuloveroprosentilla.
6. Sairastavuuden ja ikärakenteen painoarvoihin tarvitaan selkeämmät kriteerit ja perustelut niille.
7. Muutoksen tulee astua voimaan esitettyä myöhemmin, siirtymäajan tulee olla pidempi ja vuosittaisten muutosten pienempiä.

31.3.2014

Lisäksi Keuruun kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että kunnat ja eri kuntien kuntalaiset ovat taloudellisesti varsin eriarvoisessa asemassa. Tämä näkyy selvästi tuloveroprosenttien suurina eroina, koska kunnille asetetut lakisääteiset tehtävät sitovat kaikkia kuntia. Valtionosuusjärjestelmän tulee olla sellainen, että kunnat pystyvät suunnilleen samalla tuloveroprosentilla turvaamaan kuntalaisilleen lakisääteisten palvelujen rahoittamisen. Tuloveroprosenttien painotettu keskiarvo Suomessa oli 19,38 % vuonna 2013. Aritmeettinen keskiarvo oli 20,01 % ja mediaani 20,00 %. Keuruun tuloveroprosentti oli 20,50 %. Eroa painotettuun keskiarvoon oli 1,12 %, mikä merkitsee verotuloina noin 1,5 milj. €. Jotta Keuruu voisi alentaa tuloveroprosenttinsa maan keskiarvon tasalle, valtionosuuksia tulisi lisätä 1,5 milj. €. Koelaskelmien mukaan Keuruu kuitenkin menettää noin 1,3 milj. € vuodessa.

Esitetty valtionosuusuudistus lisää entisestään kuntien ja niiden asukkaiden epätasa-arvoa.

KEURUUN KAUPUNKI

Timo Louna
kaupunginjohtaja

Tero Mäkelä
talousjohtaja